



มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
 46 หมู่ 3 ต.จอมบึง อ.จอมบึง จ.ราชบุรี 70150
 โทรศัพท์. 032-261790 โทรสาร. 032-261078
<http://www.mcu.ac.th>

อัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

“ไว้สติ ไว้รู้ สู้งาน”

เอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

“เป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาตะวันออก
 บนพื้นที่ภาคตะวันตก”

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ “มหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ 2559” ครั้งที่ 4 “สร้างองค์ความรู้”



รายงานสืบเนื่องจาก
 การประชุมวิชาการ

ระดับชาติ

ราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงวิจัย ครั้งที่ 4

วันที่ 1 มีนาคม 2559

ณ อาคารศูนย์ภาษาและคอมพิวเตอร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

“สร้างองค์ความรู้ ส่งการพัฒนาก้าวหน้าสู่สังคม”

สถาบันวิจัยและพัฒนา
 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง และเครือข่ายเจ้าภาพร่วม

หน้ารวม : ๑๖๑



การตัดสินใจทำประกันสุขภาพของแรงงานต่างด้าวชาวเมียนมา
ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง การตรวจสุขภาพ
และประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าว พ.ศ. 2557 ในจังหวัดสมุทรสาคร

The decision making of Myanmar migrant workers enter into the health insurance
scheme according to Ministry of public health's Announcement on health insurance
and medical checkup B.E. 2557 in Samut Sakhon province

ทัศนวรรณ ภูมิไชยโชติ¹, สุรชาติ ณ หนองคาย², ฉัตรสุนัน พฤทธิภิญโญ³, สุธี อยู่สถาพร⁴

¹นักศึกษาลัทธิสุตร วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์) วิชาเอกการบริหารกฎหมายการแพทย์และสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล

^{2,3}รองศาสตราจารย์ ภาควิชาบริหารงานสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

⁴อาจารย์ ภาควิชาบริหารงานสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการตัดสินใจทำประกันสุขภาพของแรงงานต่างด้าวชาวเมียนมาตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง การตรวจสุขภาพและประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าว พ.ศ. 2557 ในจังหวัดสมุทรสาคร วัดระดับความพึงพอใจในการรับบริการสาธารณสุข ประชากรคือแรงงานต่างด้าวชาวเมียนมาที่มีประกันสุขภาพ จำนวน 118,346 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 236 คน ทำการสุ่มเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่าแรงงานต่างด้าวชาวเมียนมามีการตัดสินใจที่จะทำประกันสุขภาพต่อมากที่สุด ร้อยละ 56.8 ตัดสินใจไม่ทำประกันสุขภาพต่อ ร้อยละ 12.3 และยังไม่แน่ใจว่าจะทำประกันสุขภาพต่อหรือไม่ ร้อยละ 30.9 ระดับความพึงพอใจในการรับบริการสาธารณสุขพบว่าแรงงานต่างด้าวชาวเมียนมามีความพึงพอใจในการรับบริการสาธารณสุขอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ร้อยละ 94.58 และรองลงมาคือมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ร้อยละ 5.42 ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย ควรมีการประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลเกี่ยวกับการประกันสุขภาพแก่แรงงานต่างด้าวและนายจ้างมากขึ้น

คำสำคัญ : การตัดสินใจ/ประกันสุขภาพ/แรงงานต่างด้าวชาวเมียนมา/ความพึงพอใจ

ABSTRACT

This survey research aims to 1) study the decision making of Myanmar migrant workers on the health insurance scheme, according to Ministry of Public Health's announcement on health insurance and medical checkup, in Samut Sakhon province, and to 2) measure the level of satisfaction in health insurance. The sample consisted of 239 Myanmar migrant workers as registered in health insurance. The structured interview was used to collect data. The data were analyzed by using percentages, means and standard deviation. The results of the study revealed



that Myanmar migrant workers made the decision to continue the health insurance (56.8 percent), not to continue (12.3 percent) and not sure (30.9 percent). From the level of satisfaction toward health insurance, it was found that Myanmar migrant workers satisfied with the health insurance at a high level (94.58 percent) and at a medium level (5.42 percent) respectively. The recommendation from the result of the study was to promote more advertisement of health insurance information to the Myanmar migrant workers and their employers.

Keywords : Decision making/ Health insurance/ Myanmar migrant workers/Satisfaction

บทนำ

การขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องของไทย ส่งผลให้แรงงานต่างด้าวต้องการเข้ามาทำงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงงานจากประเทศเมียนมาร์ ลาว และกัมพูชา ซึ่งมีแรงจูงใจจากค่าจ้างที่ได้มากกว่าประเทศของตนในประเภทงานเดียวกัน ประกอบกับการจ้างแรงงานต่างด้าวค่าจ้างจะถูกกว่าแรงงานไทย จึงทำให้นายจ้างหรือเจ้าของกิจการหันมาจ้างแรงงานต่างด้าวแทน(1) จากสถิติสำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน ในแต่ละปีจะพบว่ามีแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานเป็นจำนวนมาก ดังเช่นสถิติในปี 2554 พบว่ามีจำนวนแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในประเทศทั้งหมด 1,950,650 คน ในจำนวนนี้มีแรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองถูกกฎหมายตามพระราชบัญญัติคนต่างด้าว พ.ศ.2551 (ตามมาตรา 9 และ มาตรา 12) จำนวน 678,235 คน และผิดกฎหมายจำนวน 1,272,415 คน(2) จะเห็นได้ว่าการเข้าเมืองแบบผิดกฎหมายมีจำนวนมากกว่าถูกกฎหมาย ซึ่งแรงงานเหล่านี้ก่อให้เกิดปัญหาทั้งด้านความมั่นคง อาชญากรรมและยาเสพติด และด้านสาธารณสุข หากแรงงานเหล่านี้เจ็บป่วยไม่มากก็จะซื้อยามากินเอง ยกเว้นเมื่อเจ็บป่วยหนักหรือประสบอุบัติเหตุร้ายแรงจึงจะไปรับบริการจากสถานพยาบาล และต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเองทั้งหมดซึ่งแรงงานไม่สามารถจ่ายได้ สถานพยาบาลก็จะใช้เงินอุดหนุนมาชดเชย(3) ทำให้รัฐต้องแบกรับภาระค่ารักษาพยาบาลแรงงานต่างด้าวปีละหลายล้านบาท และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี (4) ในปี พ.ศ. 2541 คณะรัฐมนตรีได้มีนโยบายให้แรงงานต่างด้าวทุกเชื้อชาติ ตรวจสอบสุขภาพและทำประกันสุขภาพกับสถานพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการประกันสุขภาพกับกระทรวงสาธารณสุข เพื่อให้แรงงานต่างด้าวได้มีสิทธิในการรักษาและแก้ปัญหาการเข้าถึงบริการสาธารณสุข โดยซื้อประกันสุขภาพในราคา 500 บาท(5) จากรายงานผลการดำเนินงานของกองทุนระบบประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าวประจำปี 2553 พบว่ามีแรงงานต่างด้าวขึ้นทะเบียนกับกองทุนประกันสุขภาพทั้งสิ้น 880,614 คน(6) ในปี 2554 มีจำนวนแรงงานต่างด้าวขึ้นทะเบียนกับกองทุนประกันสุขภาพทั้งสิ้น จำนวน 1,021,901 คน (7) จังหวัดสมุทรสาคร เป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำท่าจีน ที่มีความอุดมสมบูรณ์ของสัตว์น้ำหลากหลายชนิดซึ่งเป็นทรัพยากรที่เอื้ออำนวยในทางเศรษฐกิจเป็นอย่างมากจึงเป็นแหล่งประมงที่ใหญ่ที่สุดของภาคกลาง ทำให้กลายเป็นพื้นที่ตั้งสำคัญของโรงงานอุตสาหกรรมต่อเนื่องประมงทะเลและอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเล รวมทั้งอุตสาหกรรมอื่นๆ ที่ต้องอาศัยกำลังคนในการทำงาน จึงทำให้มีแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าวหลั่งไหลเข้ามาทำงาน (8) ซึ่งพบว่าในปี 2557 มีจำนวนประมาณ 122,138 คน ที่เข้าเมืองโดยถูกต้องตามกฎหมายและในจำนวนนี้จะพบว่าเป็นแรงงานชาวเมียนมาร์มากที่สุด (9) และจำนวนแรงงานต่างด้าวที่ทำประกันสุขภาพในจังหวัดสมุทรสาคร ตั้งแต่ปี 2552 – 2555 เป็นดังนี้ 155,599 , 126,790 , 134,473 และ 18,614 ตามลำดับ (10) จะเห็นได้ว่าแรงงานต่างด้าวมีการตัดสินใจทำประกันสุขภาพมีแนวโน้มลดลง และจากการวิจัยของ ภญ.อุษาวดี สุตะภักดิ์ พบว่าพฤติกรรมการใช้บริการสุขภาพของแรงงานต่างด้าวและผู้ติดตามต่ำกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับประชากรไทย อาจพิจารณาได้ว่ามีปัญหาเรื่องการเข้าถึงบริการสุขภาพ ซึ่งปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการคือ แรงงานต่างด้าวและผู้ติดตามมีประกันสุขภาพในอัตราที่ต่ำ สาเหตุมาจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายด้านแรงงาน และด้านการประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าว การไม่ทราบจำนวนแรงงานต่างด้าวและผู้ติดตามที่แท้จริง การไม่มีสภาพบังคับในการซื้อประกันสุขภาพ และช่องว่างของการพิสูจน์สัญชาติและการเข้าสู่ระบบ



ประกันสังคม ทำให้เกิดช่องว่างในการหลีกเลี่ยงการประกันตนและซื้อบัตรประกันสุขภาพ ส่งผลให้โรงพยาบาลต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายในการดูแลแรงงานต่างด้าวและผู้ติดตามที่ยังไม่มีสิทธิสวัสดิการ (11) ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการตัดสินใจประกันสุขภาพของแรงงานต่างด้าวชาวเมียนมาในจังหวัดสมุทรสาครว่าเป็นอย่างไร และวัดความพึงพอใจในการรับบริการสาธารณสุขที่สถานพยาบาล เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำมาปรับปรุงการดำเนินงาน การประชาสัมพันธ์ พัฒนารูปแบบการดำเนินงาน ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการตัดสินใจทำประกันสุขภาพของแรงงานต่างด้าวชาวเมียนมาตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง การตรวจสุขภาพและประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าว พ.ศ. 2557 ในจังหวัดสมุทรสาคร
2. เพื่อวัดระดับความพึงพอใจในการรับบริการสาธารณสุข

ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษาครั้งนี้ คือ แรงงานต่างด้าวชาวเมียนมา ที่ลงทะเบียนและมีใบอนุญาตทำงานจากกระทรวงแรงงานและอาศัยอยู่ในจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 118,346 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการคำนวณจากสูตรของเครซีและมอร์แกน จำนวน 236 คน และสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling)

1.2 ขอบเขตเนื้อหา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาการตัดสินใจทำประกันสุขภาพของแรงงานต่างด้าวชาวเมียนมาและวัดระดับความพึงพอใจในการรับบริการสาธารณสุข

1.3 ขอบเขตพื้นที่

แรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมาที่อาศัยอยู่ในจังหวัดสมุทรสาคร

วิธีดำเนินการวิจัย

1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสัมภาษณ์ซึ่งได้ทดสอบค่าความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาช (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้เท่ากับ 0.792

1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เสนอโครงการวิจัยนี้ต่อคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
2. หลังจากโครงการวิจัยได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลแล้ว ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล ถึง นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสมุทรสาครเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลในจังหวัดสมุทรสาคร
3. เมื่อได้รับหนังสือราชการจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ผู้วิจัยได้ส่งหนังสือถึงนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสมุทรสาคร เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการลงพื้นที่เก็บข้อมูล หลังจากได้รับอนุญาต ผู้วิจัยจึงเริ่มดำเนินการเก็บข้อมูล
4. เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง
 - 4.1 เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมวิจัย หนังสือยินยอมตนให้ทำการวิจัย และแบบสัมภาษณ์จะถูกแปลเป็นภาษาท้องถิ่น (ภาษาพม่า) ที่อาสาสมัครเข้าใจ
 - 4.2 ขั้นตอนการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง



- ขอความยินยอมในการเข้าร่วมการวิจัยจากกลุ่มตัวอย่าง โดยอธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย กิจกรรมการวิจัย ความเสี่ยง รวมทั้งประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการวิจัย โดยที่กลุ่มตัวอย่างสามารถถามคำถามจนกว่าจะพอใจและมีเวลาที่เพียงพอในการตัดสินใจเข้าร่วมการศึกษา

- กลุ่มตัวอย่างที่สามารถฟัง และ สื่อสารภาษาไทยได้ ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บข้อมูลเอง

- สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่สามารถฟัง หรือ สื่อสารด้วยภาษาไทยได้ จะมีล่ามในการช่วยเก็บ

ข้อมูล โดยล่ามจะได้รับการอบรมจากผู้วิจัยเกี่ยวกับรายละเอียดของการศึกษาวิจัย การขอความยินยอมจากกลุ่มตัวอย่าง และแบบสัมภาษณ์ ก่อนเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

- การตอบแบบสัมภาษณ์จะใช้เวลาประมาณ 10 – 20 นาที โดยกลุ่มตัวอย่างสามารถยกเลิกการเข้าร่วมการศึกษาได้ทุกเมื่อโดยไม่จำเป็นต้องชี้แจงเหตุผลใดๆ

5. หลังจากเก็บข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของแบบสัมภาษณ์ เพื่อนำข้อมูลไปลงใน Microsoft access และวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม SPSS ต่อไป

1.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ จำนวนร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลคุณลักษณะทางประชากรของแรงงานต่างด้าวชาวเมียนมาในจังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัยเป็นดังนี้

เพศ พบว่า แรงงานต่างด้าวเป็นเพศชาย จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 49.6 และเพศหญิงจำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 50.4

อายุ พบว่า แรงงานต่างด้าวมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 28.27 ปี อายุสูงสุด 56 ปี อายุต่ำสุด 18 ปี และกลุ่มอายุ 18 -28 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62.3 รองลงมาคือกลุ่มอายุ 29 – 38 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.2

ระยะเวลาที่อยู่ในประเทศไทย พบว่า แรงงานต่างด้าวอาศัยอยู่ในประเทศไทยเฉลี่ย 4 ปี อาศัยอยู่ในประเทศไทยนานที่สุด 20 ปี โดยส่วนใหญ่อยู่ในประเทศไทยเป็นระยะเวลา 0 – 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 63.6 และรองลงมาคือ ระยะเวลา 6 - 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.7

สถานภาพสมรส พบว่า แรงงานต่างด้าวส่วนใหญ่สมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 56.8 รองลงมาคือโสด คิดเป็นร้อยละ 39.8

ระดับการศึกษา พบว่า แรงงานต่างด้าวส่วนใหญ่จบระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 38.1 รองลงมา คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 36.0

อาชีพ พบว่า แรงงานต่างด้าวส่วนใหญ่ทำงานที่โรงงาน คิดเป็นร้อยละ 54.7 และรองลงมาคืออาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 16.5

รายได้ต่อเดือน พบว่า แรงงานต่างด้าวส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 5,000 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 75.8 และรองลงมาคือ 10,001 – 15,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 13.6

จำนวนครั้งที่ทำประกันสุขภาพ พบว่า แรงงานต่างด้าวส่วนใหญ่ทำประกันสุขภาพครั้งนี้เป็นครั้งแรก จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 61.4 และทำประกันสุขภาพครั้งนี้ไม่ใช่ครั้งแรก จำนวน 91 คิดเป็นร้อยละ 38.6

2. ความพึงพอใจในการรับบริการสาธารณสุข แรงงานต่างด้าวชาวเมียนมาร์จำนวน 166 ราย คิดเป็นร้อยละ 70.3 มาใช้บริการที่สถานพยาบาลหลังจากทำประกันสุขภาพ ส่วนแรงงานต่างด้าวชาวเมียนมาร์จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 29.7 ไม่เคยใช้บริการที่สถานพยาบาลหลังจากทำประกันสุขภาพ เนื่องจากพึ่งทำเป็นครั้งแรก และสุขภาพร่างกายแข็งแรงดี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าแรงงานต่างด้าวมีความพึงพอใจในการประกันสุขภาพอยู่ในระดับมาก ดังนี้



- แรงงานต่างด้าวมีความพึงพอใจในบริการที่ได้รับ ร้อยละ 54.2
 แรงงานต่างด้าวมีความพึงพอใจในยาที่ได้รับ ร้อยละ 53.0
 แรงงานต่างด้าวมีความพึงพอใจในการตรวจรักษาที่ได้รับ ร้อยละ 52.4
 แรงงานต่างด้าวมีความพึงพอใจในความสะอาดในการเดินทางไปสถานพยาบาล ร้อยละ 49.4
 แรงงานต่างด้าวมีความพึงพอใจในการได้รับการดูแลเป็นอย่างดี ร้อยละ 50.0
 แรงงานต่างด้าวมีความพึงพอใจในเจ้าหน้าที่ให้บริการเป็นอย่างดีทุกครั้งที่มาใช้บริการ ร้อยละ 51.2
 แรงงานต่างด้าวมีความพึงพอใจในเจ้าหน้าที่ชี้แจงขั้นตอนต่างๆ ในการมารับบริการ ร้อยละ 55.2
 แรงงานต่างด้าวมีความพึงพอใจในการได้รับการดูแลเท่าเทียมกับผู้ป่วยรายอื่น ร้อยละ 43.4

3. การตัดสินใจทำประกันสุขภาพ แรงงานต่างด้าวชาวเมียนมาส่วนใหญ่มีการตัดสินใจที่จะทำประกันสุขภาพจำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 56.8 รองลงมาคือไม่แน่ใจ จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 30.9 และตัดสินใจไม่ทำประกันสุขภาพ จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 12.3

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

แรงงานต่างด้าวชาวเมียนมาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 50.40 มีอายุระหว่าง 18 -28 ปี ร้อยละ 62.3 อาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นระยะเวลา 0-5 ปี ร้อยละ 63.6 สถานภาพสมรส ร้อยละ 56.8 จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 38.1 ทำงานในโรงงาน ร้อยละ 54.7 รายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 5,000 – 10,000 บาท และทำประกันสุขภาพครั้งนี้เป็นครั้งที่ 1 ร้อยละ 61.4 มีระดับความพึงพอใจในการรับบริการสาธารณสุขอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ร้อยละ 94.58 มีการตัดสินใจที่จะทำประกันสุขภาพมากที่สุด ร้อยละ 56.8

อภิปรายผลการวิจัย

1. แรงงานต่างด้าวชาวเมียนมาที่มีการตัดสินใจที่จะทำประกันสุขภาพมากที่สุด ร้อยละ 56.8 แรงงานเหล่านี้ได้ให้ความสำคัญกับการดูแลสุขภาพและตระหนักถึงการเจ็บป่วย โดยให้เหตุผลในการที่จะทำประกันสุขภาพต่อ ดังนี้

“สุขภาพเป็นเรื่องไม่แน่นอน มีไว้ดีกว่า” “จะได้ดูแลเรื่องสุขภาพ เพราะสุขภาพเป็นสิ่งสำคัญมาก” สำหรับแรงงานที่มีโรคประจำตัวเป็นโรคเรื้อรังเช่น เบาหวานและความดันโลหิตสูง ต้องได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่อง ก็เห็นความสำคัญและความจำเป็นของการประกันสุขภาพ โดยให้เหตุผลที่จะทำประกันสุขภาพ ดังนี้

“ตอนเจ็บป่วยมากๆ ต้องเสียเงินค่ารักษาเยอะ มีประกันสุขภาพไม่ต้องจ่ายเยอะ แค่ 30 บาทเอง และทำประกันสุขภาพ 2100 บาทต่อปี ถือว่าไม่แพง คุ่มมาก” สำหรับแรงงานต่างด้าวที่ตัดสินใจไม่ทำประกันสุขภาพ ร้อยละ 12.3 และยังไม่แน่ใจว่าจะทำประกันสุขภาพหรือไม่ ร้อยละ 30.9 โดยให้เหตุผลในการตัดสินใจไม่ทำประกันสุขภาพต่อและยังไม่แน่ใจ ดังนี้

“อยู่แต่บนเรือ ไม่เคยไปหาหมอเลย ร่างกายแข็งแรงดี จึงไม่จำเป็นต้องซื้อ และไม่มีเงินพอที่จะทำประกันสุขภาพต่อด้วย”

“ไปทำประกันสังคมดีกว่า สะดวกกว่า สามารถไปใช้บริการที่คลินิกได้หลายที่ ไม่เสียเวลามาก แต่ประกันสุขภาพต้องเสียเวลาเป็นวันๆ เพื่อมาหาหมอที่โรงพยาบาลและคนเยอะ ต้องรอคิวนาน”

“ยังตัดสินใจไม่ได้ในตอนนี้อยู่ คิดดูก่อนเพราะรายได้ไม่ค่อยพอใช้จ่าย หากต้องนำมาทำประกันสุขภาพซึ่งต้องเสียเงิน 2,100 บาท ก็ถือว่าแพง เพราะ ไม่เคยไปหาหมอเลย”

จะเห็นได้ว่าแรงงานเหล่านี้ไม่เห็นความสำคัญของการประกันสุขภาพและไม่ตระหนักเกี่ยวกับการเจ็บป่วย เพราะร่างกายแข็งแรงดีตลอดไม่เคยต้องไปหาหมอ สำหรับแรงงานที่เคยใช้บริการของสถานพยาบาลหลังทำประกันสุขภาพแล้วไม่พึงพอใจ เพราะต้องรอคิวนาน คนเยอะ เสียเวลาเป็นวันๆ ก็ตัดสินใจที่จะไม่ทำประกันสุขภาพต่อโดยยินดีที่จะจ่ายค่ารักษาพยาบาลครั้งละ 200 – 400 บาท ที่คลินิกใกล้บ้าน แต่รวดเร็วและเสียเวลาน้อย



กว่ามาโรงพยาบาล จะเห็นได้ว่าการตัดสินใจประกันสุขภาพของแรงงานต่างด้าวชาวเมียนมาร์นั้นมีเหตุผลในการตัดสินใจแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับมุมมองเห็นประโยชน์ของการประกันสุขภาพ การตระหนักเกี่ยวกับการเจ็บป่วย การให้ความสำคัญกับสุขภาพ ประสบการณ์การใช้บริการสถานพยาบาล และรายได้ของครอบครัว

1. ความพึงพอใจในการรับบริการสาธารณสุขของแรงงานต่างด้าวชาวเมียนมา ผลการศึกษาพบว่าแรงงานต่างด้าวชาวเมียนมามีความพึงพอใจในการรับบริการสาธารณสุขทั้งโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับประเทือง เจริญตน (2547) พบว่า ผู้ป่วยในตามโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ของโรงพยาบาลอินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี มีความพึงพอใจในคุณภาพบริการพยาบาลทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน (1) ด้านความเป็นธรรมของบริการ 2) ด้านความเชื่อมั่นไว้วางใจ 3) ด้านการตอบสนองต่อผู้รับบริการ 4) ด้านความน่าเชื่อถือ และ 5) ด้านการเข้าใจและรู้จักผู้รับบริการ) พบว่า ผู้ป่วยมีความพึงพอใจในคุณภาพการบริการพยาบาลอยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน และสอดคล้องกับ หัตถยา ห้าหาญ (2553) พบว่าความพึงพอใจต่อสวัสดิการการรักษาพยาบาลตามสิทธิประกันสังคมของผู้ประกันตนในกรุงเทพมหานครโดยรวมอยู่ในระดับความพึงพอใจมาก เมื่อแยกพิจารณาตามรายด้านมีความพึงพอใจในด้านของโรงพยาบาลที่เลือกประกันมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านบุคลากรที่ให้บริการการรักษาพยาบาล ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการส่งเงินสมทบ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ด้านสิทธิประโยชน์ที่ได้รับ มีความพึงพอใจอยู่ระดับปานกลาง ด้านขั้นตอนการรับบริการการรักษาพยาบาล มีความพึงพอใจอยู่ระดับปานกลาง และด้านข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้ประกันตน มีความพึงพอใจอยู่ระดับน้อย

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลเกี่ยวกับการประกันสุขภาพและสิทธิประโยชน์ประกันสุขภาพมากขึ้น อาจขอความร่วมมือจากนายจ้างในการให้ข้อมูลการประกันสุขภาพแก่แรงงานต่างด้าว เพราะนายจ้างมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจประกันสุขภาพของแรงงานต่างด้าวมากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน. (2551). รายงานการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้กฎหมายคุ้มครองแรงงานในกิจการที่มีการจ้างแรงงานต่างด้าวทำงาน. กรุงเทพฯ ฯ: กระทรวงแรงงาน.
- สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว. (2554). วารสารสถิติจำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานทั่วราชอาณาจักร [serial online]. สืบค้นเมื่อ 20 กันยายน, 2557, แหล่งที่มา:
<http://wp.doe.go.th/wp/images/statistic/sy/sy2554.pdf>.
- กฤตยา อาชนิจกุล, พันธุ์ทิพย์ กาญจนะ, จิตรา สายสุนทร. (2548). คำถามและข้อท้าทายต่อนโยบายรัฐไทยในมิติสุขภาพและสิทธิของแรงงานข้ามชาติ. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคมวิทยา มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อดุลย์ รัตโส. (2550). ผลกระทบด้านสาธารณสุขจากแรงงานต่างด้าวศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดภูเก็ต. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขายุทธศาสตร์การพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. (2556). รายงานสุขภาพคนไทย 2556 ปฏิรูปประเทศไทย ปฏิรูปโครงสร้างอำนาจ เพิ่มพลังพลเมือง. พิมพ์ครั้งที่ 1. นครปฐม: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- กลุ่มประกันสุขภาพ สำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุข. (2553). ผลการดำเนินงานประจำปี 2553 รายงานการวิเคราะห์สถานการณ์การเงินการคลังของกองทุนระบบประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าวประจำปี 2553. กรุงเทพฯ ฯ: กระทรวงสาธารณสุข.



- กลุ่มประกันสุขภาพ สำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุข. (2554). ผลการดำเนินงานประจำปี 2554 รายงานการวิเคราะห์สถานการณ์การเงินการคลังของกองทุนระบบประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าวประจำปี 2554. กรุงเทพฯ ฯ: กระทรวงสาธารณสุข.
- อัญญาณี สิทธิอาษา. (2554). แนวทางการปฏิบัติงานทางคดีโดยใช้กระบวนการทางนิติวิทยาศาสตร์ในประเทศไทย ศึกษากรณีคดีอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับแรงงานข้ามชาติในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติวิทยาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว. (2557). **วารสารสถิติจำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานทั่วราชอาณาจักร** [serial online]. สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์, 2558, แหล่งที่มา:
<http://wp.doe.go.th/wp/images/statistic/sy/sy2557.pdf>
- โสภณา ตัญญา. (2555). การดำเนินงานสาธารณสุขในประชากรต่างชาติ จังหวัดสมุทรสาคร. ในเอกสารการนำเสนอประชุมวิชาการประจำปี 2555 มหาวิทยาลัยมหิดล. สืบค้นวันที่ 28 กันยายน 2557. แหล่งที่มา
http://www.aihd.mahidol.ac.th/aihd_download/?p=57
- ผู้จัดการออนไลน์. (2557). **แรงงานต่างด้าวเลี้ยงประกันสุขภาพ เหตุไรการบังคับ ทำ รพ.แบกค่าใช้จ่ายอ่วม และตรวจฟรี.** สืบค้นวันที่ 31 มกราคม 2558. แหล่งที่มา
<http://www.manager.co.th/QOL/ViewNews.aspx?NewsID=9570000076132>